

„Straža“ izhaja vsak torek in petek. —
Naročnina znaša: Letno Din 40.—, pol-
letno Din 20.—, četrletno Din 10.—.

STRAŽA

Maribor, Koroska 10

Uredništvo in upravljalstvo je v
Mariboru, Koroska cesta št. 5.
Rokopisi se ne vračajo. Telefon 290.

2. številka.

Maribor, 11. januarja 1927.

Letnik 19.

Skupna delavska fronta — socijalistična laž.

Za sedanje oblastne volitve agitirajo mariborski in drugi socijal-patrijoti z lažjo, da gre za skupno delavsko fronto, za enoten nastop vseh socijalističnih struj. Kako izgleda ta »skupna fronta«, dokazuje že sama lista, katero so socijalisti vložili in na kateri iščemo zaman zastopnikov onih skupin, ki ne prisegajo na »socijalizem« g. Kristana. Še bolj jasno pa govori o tej socijal-patrijotski laži samo glasilo jugoslovanske socialno-demokratske stranke »Naprej«, ki piše v vsaki svoji številki o tajnih vezeh, ki da obstojajo med voditelji naših socijalistov in zastopniki velekapitala. Po pisanju tega lista niso socijalisti, ki nastopajo tudi pri teh volitvah z lažjo o »skupni delavski fronti«, nič drugega, kakor sredstvo velekapitala, s katerim hoče razbiti in zaslužiti slovensko delavstvo.

V svoji 53. številki z dne 31. decembra m.l. prinaša »Naprej« uvodni članek »Sredstva in metode kapitalizma«, v katerem dokazuje postavljeno trditev o omenjenih zvezah socijalistov z zastopniki kapitala. Ta velekapital si je znal zaslužiti gotove voditelje delavskega gibanja in da bi premočil, vrže tuintam tudi delavcem kako drobtinico, da jih na drugi strani okrade za vse one važnejše pravice, ki jim pripadajo po vseh božjih in človeških postavah. »Naprej« pravi o teh drobtinah dobesedno sledeče:

»Drobtine, ki jih delavstvo dostikrat smatra za uspešno pridobitev, so čisto samo vaba, socijalne ustanove, uspravno sredstvo, zaščitne naprave, zastrupljeni vodnjaki voditeljev plačancev kapitalizma. Spoznati, kje so zanjke in volčje jame, kje agenti kapitala, zahteva odprti oči, truda, opazovanja, ki ga zmora samo zavedni. Nezavedni ne presoja, on verjame in uboga, za njega misli agent-pastir; nezavedni ne polaga na tehtnico, on se zaneša na poštenost svojega voditelja, ki tako lepo govori.«

Tako opisuje glasilo neodvisnega socijalističnega delavstva voditelje tistih, ki se danes ponašajo, da so edini pravoverni borci za delavske interese in predstavlja njihovo prečudno pot, ki je vodila »od Bele Kuna do Koruna, od socijalnega patrijotizma do udarniškega fašizma in mestoma bila posuta z zlatom, ki ga je v bankah še vedno dosti.«

Ta pot jih je pripeljala tudi do izdajstva delavskih interesov pri zadnjih volitvah v Delavsko zbornico, pri katerih so očitno podprli samostojne demokrate in jim omogočili veliko število mandatov. Zato so pa bili za svoje delo tudi dobro pripravljeni in »Naprej« pravi, da so

»razpolagali z ogromnimi svotami neznanega izvora, z dnevnikom in volilni aparat so imeli v rokah. Volilni red, ki so ga bili

izdelali, je prikrojen na vse mogoče sleparije, slabšega bi ne zmozel noben kapitalist; tisočem delavcev j enaravnost onemogočil izvrševanje volilne pravice. Patriarh socijalpatrijotov je po pravici rekel: kdor bo vodil volitve, ta bo zmagal. Misli je na teror in goljufije. (Misljen je tu g. Anton Kristan.) Istotako je davno pred volitvami izjavil na tivolski konferenci zbornični tajnik Filip Uratnik: »Malo bo že treba pogoljufati!« Uslužbenec, ki ga plačuje delavstvo, je pozival na goljufijo zoper to delavstvo!«

Toda »zastopniki delavcev« so šli še dalje, zagrešili so še hujše stvari:

»Izdali so parolo: Delavska zbornica delavcem! To geslo pa so sami prvi zatajili s tem, da so zbornico že pri volitvah razbili na zbornico »umazanih« delavcev in gosposko zbornico nameščencev. Zaradi par mandatov so postali razbijači, zatajili so razrednost delavstva in postali separatisti. Na listo nameščencev niso postavili ne enega delavca, pač pa so vstulili delavcem celo armado nameščencev.«

Tako sodbo izreka glasilo neodvisnih delavcev nad ljudmi, ki so se razkoračili tudi sedaj ter postavili listo »združenih delavcev«, na kateri pa se, vsaj v Mariboru, nahajajo zopet sami uradniki, učitelji in profesorji. »Umazani« delavci očitno ne zaslužijo časti kandidatov. Kljub temu bosta »Delavska politika« in »Volksstimme« vpili, da se bije boj za »svete pravice delavstva proti kapitalizmu«, samo da jim vse to kričanje ne bo pomagalo niti do enega samega poslanca, kajti tudi »umazano« delavstvo ve prav dobro, kdo se bori proti kapitalizmu dejansko in kdo samo zato, da bi prikrikl svojo umazano in izdajalsko kupčevanje z njegovimi krvavimi žulji.

V boj proti demokratom!

2.

V mestu Maribor

je škrinjica združenih protidemokratskih strank

druga!

V boj proti socijalistom!

Politični razgovori in beležke.

SEJA SDS.

Za pogrnjeno mizo sedi pet v frake ob-
leženih prvakov SDS, ki živahno gestiku-
lirajo, šušljajo in mrmrajo. Vidi se, da

stoje pred zelo važno odločitvijo. Končno
se dvigne predsednik Boltažar, si obriše
usta in otvori sejo.

Boltažar: Gospodje! Velečastiti
zbor! Volitve so tu.

Gašpar: Saprabolt.

Boltažar: Tu so in mi nacionalisti
in demokrati in državotvorni elementi...

Gašpar (ga prekine): Tisto pa, tisto.
Miha: Živio!

Boltažar: Mi nacionalisti in demo-
krati smo bili vedno odločni borci za ko-
risti naroda in države. Te koristi so nam
bile vedno sveta stvar, ker so koristi na-
roda in države sploh najsvetejša stvar in
jih je zato treba čuvati. Mislim, da ste vsi
za to, da čuvamo tudi še nadalje koristi...

Gašpar (ga zopet prekine): Da, ko-
risti je treba čuvati.

Boltažar: ... naroda in države.

Pepe (jezno): Kaj »naroda in države«,
koristi je treba čuvati. Ko-o-oristi! Raz-
umeš! Tu smo sami, nihče nas ne sliši, za-
to govori brez fraz. Te so potrebne za na-
rod; za nas niso.

Boltažar: Pst! Lahko bi le kdo po-
slušal. Di Klerikaltzen, Radikaltzen und
di verfluchte deutsche Partei imajo pov-
sod svoje špijone.

Pepe (Gašparju): Stopi, pa poglej, če
ne čepi kdo pred vrati.

Gašpar (gre k vratom, jih odpre in
pogleda na hodnik).

Pepe (nervozno): No?

Gašpar: Nikogar ni! (Zapre vrata in
se vrne.)

Pepe: Torej naprej! Kaj sem že hotel
reči? (Se praska za ušesi.)

Miha: Tisto o narodu in državi.

Pepe: Aha, ja! Tukaj, ko smo sami,
nas vendar ne boš farbal z narodom in dr-
žavo! Mi smo sodelovali pri Mestni hra-
nilnici, pri Slavenski banki in pri Agro-
Merkurju in vemo, da je važna samo ko-
rist. O tem treba, da se pogovorimo. Go-
vori torej po domače, saj mi nismo narod;
mi smo voditelji.

Gašpar: Tako je!

Boltažar (vzdihne): Torej, naj bo.
Gospodje! Velečastiti zbor! Volitve so tu
in potreben je mandat.

Gašpar: Tisto pa, tisto. Potreben je,
potreben.

Pepe: Jaz mislim, da vemo vsi, da je
potreben in da preidemo dalje k vpraša-
nju: »Kako ga dobimo?«

Boltažar: Potrpite malo, razložim
vam sijajen načrt. Treba bo osnovati koa-
licijo vseh strank in postaviti skupno listo,
katere nosilec bom jaz.

Gašpar: Bravo!

Pepe: Kaj bravo, ko veste, da iz te
moke ne bo kruha. Kdo bo pa šel z nami?
Saj veste: »Slavenska«...

Boltažar: Kaj »Slavenska«? Kdo pa
ve, kako je bilo?

Pepe: E, moj dragi, di Klerikaltzen
und di Radikaltzen...

Janez (se prebudi): Nieder! (Zopet zaspi.)

Boltažar (jezno): Na, dobro, gremo pa z Nemci; mit die Deutschen!

Pepe: Si jo zafural. Po toči zvoniti ne pomaga. Nemci gredo s klerikalci in radikali.

Boltažar: Gospoda! Slavni zbor! Mislim sem, da ste bolj pametni, kakor ste. Kaj nas to briga, če imajo Nemci s klerikalci in radikali skupno listo! Glavno je, koga bodo volili. Die Deutschnationalen ne bodo glasovali za verfluchte Izdajalce, a la dr. Mühleisen, glasovali bodo za one, ki so verni svoji napredni stvari in frajzinig. Takega moža imamo v svojih vrstah in to je Herr Johann Südmark.

Janez (se prebudi): Heil! (Zopet zaspi.)

Gašpar: Bravo!

Miha: Živio!

Pepe: Gospoda! Jaz se strinjam. To je rešitev.

Gašpar: Saprabort!

Pepe: Ampak — kaj bo rekel narod, jugoslovanski narod?

Boltažar: Mislim sem tudi na to. Herr Johann Südmark bo naš kandidat za Nemce, za Slovence in za jugoslovanski narod, ga pa prekrstimo v gospoda Jovana Jugoviča.

Gašpar: Saprabort! Ein schöner Name, ein feiner Name.

Miha: Ganz serbisch.

Boltažar: Ja, ganz serbisch in to bo vleklo. Zanj bodo glasovali Nemci, Slovenci, Hrvati, Srbi in Jugoslovani.

Gašpar: Ganz richtig!

Boltažar: Gospoda! Vidim da ste vsi za to, zato ni potrebno glasovanje.

Janez (se prebudi): Glasovanje? Jaz sem za to! (Dvigne roko.)

Boltažar: Je soglasno sprejeto (Sede.)

Gašpar: Einstimmig. Es lebe Herr Abgeordneter Johann Südmark!

Vsi: Neka živi Jovo Jugovič. (Pojo:)

Es lebe unser Kandidat, der edle Mann von Kerzenberg, ein Deutscher — zraven demokrat, von nun an: Jovo Jugovič!

On moder je prebrisan ptič:

der Herr Mühleisen Izdajautz, pred njim je le ein armer Kautz, pred Jovanom von Kerzenberg.

Zastor.

IM KAFFEEHAUS CENTRAL.

Demokrat: Guten Tag, Fuer Hochwohlgeboren Herr Schmied, erlauben Sie!

Nemec: Prosim, prosim!

Demokrat: Es sind Wahlen.

Nemec: Jo, jo.

Demokrat: Warum gehts Ihr Deutsche mit den Klerikalen und diesen verfluchten Radikalen?

Nemec: Jo, jo.

Demokrat: Ihr habts ja immer freisinnige und fortschrittliche Leut und wir Demokraten san auch fortschrittlich und freisinnig. Gehts mit uns, mir san ja Brüeder in unserem Program.

Nemec: Jo, jo.

(Drugi dan pa je prineslo »Jutro«, naš najbolj informirani dnevnik, poročilo,

da bodo Nemci volili demokrate. Pa ne, da je bil ta razgovor tudi za šalo?

SAMOSTOJNI DEMOKRATI OSAMLJENI.

Samostojnim demokratom se pri volitvah v oblastno skupščino salamensko slabo godi. Vse jih je zapustilo, vse jim je obrnilo hrbet. Nobena poštena stranka noče iti z njimi. Mirno lahko rečemo, da tako osovraženi ljudi pač ni nikjer, kakor so samostojni demokrati. Pa tudi ni drugače mogoče. Ali se še spominjate, mariborski volilci, kako so samostojni demokrati divjali in delali pred dvema letoma, ko sta bila v vladi Pribečević in znani dr. Žerjav? Koliko bridkih solz so takrat pretočile obupane žene in zapuščeni otroci, ko jim je kruta roka brezsrčnega dr. Žerjava prestavila moše in očete iz Maribora, oziroma iz Slovenije v Srbijo in Macedonijo! In vse to je storil dr. Žerjav po nasvetu mariborskih demokratov dr. Lipolda, dr. Kodermana, dr. Reisman, tajnika Spindlerja in drugih demokratskih poglavarjev. Kateri mož poštenjak bi še mogel podpirati in se vezati pri volitvah z demokratskimi nasilneži?

Demokrati so v Mariboru za oblastne volitve pri vseh strankah iskali zaveznikov. Taki so pri radičevcih, trkali pri narodnih socialistih, gospod podžupan dr. Lipold je celo sramežljivo potrkal pri Nemcih Pfrimerju in Glaserju. Pa nikjer niso bili uslišani; povsod so jim pokazali vrata. Le en del narodnih socialistov se je obesil kot privesek demokratom za pete in posodil demokratom celo nosilca liste v osebi gospoda Mohorka. Dr. Lipold, Weixl in drugi demokratski velikaši si niso upali biti nosilci demokratske liste, ker dobro vedo, da so krajno nepriljubljeni, da bo 23. januar v Mariboru brez sledi odnesel demokrate, zato so milo prosili g. Mohorka, da on dne 23. januarja slovesno pokoplje zadnje ostanke demokratske stranke. Pa pri tem pogrebu demokratske stranke na dan volitev z gosp. Mohorkom nikakor ne bodo šli vsi narodni socialisti, temveč spremljala ga bodeta le g. Dobrave in g. Tumpej, — eden kot organist, drugi kot mežnar — in nekateri maloštevilni ministranti. Vsi drugi resni možje iz narodno socialne stranke so si rajši napravili svojo listo skupno z radičevci in davidovičevci, na kateri kandidirajo res poštene in znane osebnosti, kakor so prof. Ribarič, prof. dr. Rostohar in dr. Faninger.

Ker bo lista prof. Ribariča potegnila za seboj brez malo izjem skoraj vse narodne socialiste, ne bo demokratska lista g. Mohorka dobila niti 800 glasov. Tako bodo dne 23. januarja popevali ubogi demokrati pod vodstvom gosp. Mohorka znano žalostinko: »Zapuščen, zapuščen...«

KANDIDATA SDS NITI V DOMAČI FARI NIKDO NE MARA.

Samostalni demokrati si delajo v Mariboru korajžo s tem, da širijo vesti: v mariborski okolici bo SDS dobila vsaj dva poslanca. S tem bi Žerjavovci samo radi lovili kaline. Nam pa je znano, da SDS v mariborskem okraju ne bo dobila niti polovice količnika.

Imamo poročila iz vseh župnij in povsod ista: Za samostojne demokrate nihče ne mara. N. pr. kandidat SDS Smonig v svojem domačem kraju nima letos niti toliko pristašev, kolikor jih je imela SDS pri zadnjih volitvah. Na Novega leta

dan je prišel Smonig na volilni shod SLS. Vse se mu je posmehovalo. Ljudstvo je mnenja: Smonig naj le žemlje peče, politiko pa naj pusti pri miru.

Niti enega Svečincana ni bilo, ki bi ga bil branil.

Kakor je propadla Slavenska banka, tako bo propadla 23. januarja tudi SDS. Njeni kandidati pa bodo padli skozi rešeto.

Kako zna dr. Lipold »potegniti.« Mariborski demokrati poznajo svojo slabost. Jih je pač salamensko malo. Zato kaj radi vstopijo v kak »blok«, da bi pod plaščem drugih strank zlezli navzgor ter zakrili malo število svojih pristašev. Tako so tudi sedajne oblastne volitve iskali zaveznikov. In »prav narahlo« so potrkali tudi pri Nemcih ter skušali pri njih izvedeti, če bi se da'lo »kaj napraviti«. To se pravi po diplomatsko: »Demokrati so pri Nemcih sonirali teren za skupen nastop.« To diplomatsko misijo je prevzel sam g. dr. Lipold, ki je »sramežljivo« povprašal gosp. Pfrimerja in Glaserja, če bi bi'o kaj? Ko se je pa zvedelo po mestu, da je g. dr. Lipold govoril z g. Glaserjem in Pfrimerjem in iskal zveze z Nemci je pa hitel izjavljati v »Taboru« in »Jutru«, da je res govoril z Glaserjem in Pfrimerjem, da pa v pogovoru z omenjenima nemškima gospodoma ni resno mislil na volilno zvezo z Nemci, temveč je napravil le šalo ter jih zbadal in potegnil. To si bo treba Mariborčanom dobro zapomniti, kako dr. Lipold zna delati šale in kako zna pri pogajanjih druge »potegniti«. Res! S šaljivimi gospodi, ki v slučaju neuspeha pri razgovorih druge tako imenitno »potegnejo«, se ne da resno pogajati!

AGITATOR.

(Resnična zgodba iz današnjih težkih dni.)

Brezposeln sem bil. Kdo bi pa dandanes ne hotel biti brezposeln ko pa je to najlažji posel. Videl pa sem, da je Maribor zadel grozna nesreča. Klerika'ni zmaj se je napihnil. Nič več ni le zmaj, ampak je lintvrn, vse se ga boji, pomagaj kaj bo iz tega. In ko sem tako gledal, kako se ta lintvrn bliža mestu, pa kako si nekateri rokave vihajo in pljujejo, a vse nič ne pomaga, sem si mislil, da bi jaz ta posel razumel in sem se kar prvemu ponudil, ki je bil že kar rdeč od strahu.

Neznanec me je peljal na Ruško cesto. Tam so me čisto pripravili. Bahun me je vrgel v rdeči tolmun, Petejan me je za pete ven potegnil, Ošlak me je polakiral, Grčar me je nabunkal, da sem bil ves grčav. Favai je zažvižgal in obred je bil gotov. Jaz sem mu zdaj rekel: »Daj daj« dobil sem novca in sem postal socijalistični agitator. Okrog vratu sem si privezal rdečo kravato in sem koračil po sredi mosta nazaj v mesto. Polica' se me je vstrašil, vozovi so se mi izogibali, še lintvrn bo strepetal pred menoj. In ženske, ki tukaj na trgu prodajajo gosi in purane, so se zagledale v mene. Škoda, da nimajo volilne pravice. Tu pa se je pokazalo, kake privlačne sile imam. Vsi purani po trgu so zagnali strašni vrišč, potrgali so vezi, pa hajdi za menoj! In kočijo smo peljali preko trga! In sem izpregovoril: »Volilci Maribora, tako vsi za rdečo zastavo, kakor ti purani, pa se bo sam lintvrn prestrašil!«

Sel sem korporativno v »Gambrinus.« Jaz grem sploh povsod korporativno, kakor socialisti. Tam je bil shod pod nemilim nebom, kajti mrzlo je bilo. A nas to ni strašilo. Straši nas samo ta klerikalni lintvrn. Začel sem govoriti. Govorim sploh utrakvistično, že zaradi lintvrna, pa tudi da se čuje moja volksštınca. In sem rekel: »Gospodje, meine Herren, lintvrn je tu!« Mene samega je strah prevzel, da nisem več vedel naprej. Tedaj pa je začel nekdo za menoj govoriti, nag'o in trdo, kakor bi rženo moko mlel: »Sodrug! Mi nismo na magistratu, so drugi! Mi nismo popravljali mestnih cest, so drugi! Mi nismo zidali stanovanj, so drugi! Mi nismo pomagali občanom, so drugi! Mi imamo sicer 1. skrinjico, pa zmagali so drugi!« — »Narobe narobe«, je zdaj obupani sufler zavpil za menoj, a jaz sem prišel že v ogenj. Sveta jeza me je popadla in začel sem govoriti kot bi sveto pismo bral: »Resnica je, kar sem povedal, zato se bo tudi uresničilo, da prvi bode poslednji! Naš program je — smrt, mi mislimo le še na konec. Naše delo je krematorij, naj se natančno pokaže da nas bo vse vkup vrag vzel. Kajti z nami se je v tem nevarnem času, ko se bliža lintvrn, zgodilo nekaj hudega. Imeli smo voditelja Etbina Kristana, ki bi naj nas vodil, a kaj se je zgodilo? Ko je sv. Jožef bežal v Egipt, je svojega osla seboj vzel. Ko pa je Etbina Kristan zbežal v Ameriko, je nas tu pustil. In zdaj prihaja lintvrn. Hitro pripravimo krematorij! Boljše je, da častno poginemo kot pa, da na sramoto nas še dalje socializiramo. Na boj, brez upa na zmago!«

Ploskali so, a rdeči so bili, kakor moja kravata. Po shodu, ko sem se vračal domov in smo šli vsi v vrsti čez Glavni trg sem mislil, da sem že mariborski župan. Ali tam se mi je zgodilo nekaj, česar nisem pričakoval. Dopovedali smo mi, da nisem prav govoril. Položaj sem takoj razumel. K sreči, da imajo pobite šipe, en skok in cmok na cesto, pa sem bil zopet brezposeln. Hvala Bogu, da je ustvaril volilnih skrinjic bom pa še druge porokusil. Kajti človek sem, ki hoče delati, zato naj živi moje pošteno rokodelstvo!

Skrb SDS za male ljudi.

K POLOMU SLAVENSKE BANKE.

Pred nekaj dnevi smo čitali v »Jutru« opazko, da bi bilo priporočljivo, pustiti »rezervo, ki jo narekajo višji interesi« pri obravnavanju vprašanja Slavske banke na strani in spregovoriti odkrito besedo v tej zadevi. Slededeč temu pozivu, bi za enkrat izjavili to-le:

Položaj, v katerem se nahaja Slavska banka, je povzročil že dosedaj malim vlagateljem največje neprilike in stiske. Po večini so to mali šteditelji, ki so zbirali od svojih skromnih zaslužkov dinar po dinar kot malo rezervo za trenutke potrebe. Sedaj v zimi, ko bi rabili te krajcarje za obleko, kurjavo in slučaj bolezni, ne morejo do svojega denarja in se tresejo v strahu, da ga izgube popolnoma, ali do znatne višine. Več kot tri mesece se zadeva vleče in do danes se jim ni povedalo, ali bo mogoča tiha likvidacija z vsaj delnim izplačilom njihovih vlog, ali pa morajo računati

na konkurz, pri čemur morajo računati s popolno izgubo svojega denarja. Beremo izjave in predloge, beremo o konferencah v trgovskem ministristvu, beremo o sanacijskem načrtu ministra, stvar se pa ne ga ne nikamor. Slišimo o neki »samopomoči« upnikov, ki so dvignili iz blagajne banke, kar jim pripade. Upnikov se vsled tega polašča vedno večje razburjenje in nerazuma. Vedno bolj ogorčeno vprašujejo: ker je vsa javnost, kdo je zakrivil izgube pri Slavenski banki, zakaj se pozvane oblasti ne zganajo in ne pritegnejo krivce energično k prispevanju deficita in povejo jasno: toliko in toliko premoženja je tukaj, to se razdeli po tem in tem ključu in za ostanek — če bo — počakajte ali ga pa odpišite. Res je čudno: če zapade mali trgovci v težkoče, mu je precej državni pravdnik za petami, če pa gre za izgubo okoli 70 milijonov in to ne v izgubo bogatih fabrikantov, ampak najubožnejših slojev, vidimo, kako krivcev ni mogoče najti — kakor ribe so se izmuznili skozi luknje akcijskega zakona. Mogoče, da je stvar juridično komplicirana, a za javnost je jako enostavna. Minister trgovine je označil kot odgovorne: sedanji in bivši upravni svet, dunajsko Länderbanko ter Trboveljsko družbo, in razdelil med nje prispevek k deficitu. Ta zapoved ministra ni imela učinka, deficit ni krit, prizadeti pa poskušajo odgovornost prevaliti eden na drugega. Vsak človek pa si pravi: Trboveljska družba zasluži letno lepe milijone z delom slovenskih rok — njena moralna dolžnost je, da najizdatnejše prispeva pri gospodarski katastrofi Slovenije. Kakor čujemo, je ta družba k temu do precejšnje mere pripravljena. Odgovorni gospodje Länderbanke sedijo na Dunaju in v Parizu na nje torej ne moremo neposredno računati. Domači upravni svetniki in ravnatelji pa žive med nami. Videli smo začetke njihove bančne karijere, videli smo jih na le'u in vidimo uspeh njihovega de'a. Poznali smo jih kot skromne, majhne uradnike, videli smo jih, kako so se vedno bolj in bolj obogatili, kupovali hiše, vile in avtomobile, postali tesni prijatelji ministrov, neki finančni ministri strank, bili v ospredju javnih skandalov, vidimo pa tudi uspeh njihovega dela: dve propadle banke in njih privatno premoženje, ki šteje v mnoge milijone.

Sedaj pa pride to, kar je — ostudno. Jeden teh gospodov, ki je dne 4. septembra m. l. izjavil, da je po svojem premoženju največji gospod Slovenije, pred katerim »leži vse na trebuhu«, eden od teh gospodov je 12. novembra prošlega leta izjavil v trgovskem ministristvu v Beogradu, da je brez premoženja, ko je šlo za to, koliko bo prispeval k sanaciji Slavske banke. Ta gospod je pa bil leta neomejeni gospodar Slavske banke, ta gospod je pripeljal Länderbanko v Jugoslavijo. Ta gospod ima sredstev dovolj, da si najme najboljši naše juriste, da mu pomagajo ulti skozi vrzeli zakona — a to mu ne pomaga nič. Čela javnost kaže nanj s prstom in ga označuje kot g'avnega krivca. Naj se ta gospod ne moti: njegov intimni prijatelj ni več minister in ni več vsemogočen v Sloveniji. Vemo, da za tega gospoda stvari kakor javno mnenje in moralne dolžnosti nas-

proti javnosti niso obstojale, dokler ga je branil njegov ministrski prijatelj s svojimi žandarji. Sedaj bi mu priporočili, da se na te momente malo bolj ozira. In javno mnenje zahteva od njega, njegova moralna dolžnost mu nareka, da žrtvuje znaten del svojih milijonov k sanaciji Slavske banke in omogoči njeno tiho likvidacijo. Če bi pa tem argumentom ne bil pristopen in še vprašal: zakaj, čemu? — potem mu pa predložimo točen račun o njegovih zaslužkih pri 143 vagonih svinca, s kurirskimi legitimacijami in kovinskimi firmami v Nemčiji. Videli bomo, če se za te kupčije državni pravdnik ne bo zanimal. Ta gospod bo pa menda vsaj tega upošteval, če ne upošteva mnenja poštene javnosti.

S tem smo — upamo — ustregli »Jutru« in g. dr. Žerjavu ter dr. Lipoldu, in dovolj čisto pili iz »rezerve«.

V boj proti demokratom!

1.

V mestu Celje

je skrinjica združenih protidemokratskih strank

prva!

V boj proti socialistom!

VRNITE MI MOJ DENAR!

Na naslov naslednjih firm: Slavska banka, SDS in odvetnik dr. Lipold.

Pred leti sem prodal posestvo. Na nasvet nadučitelja R. sem vložil kupno vsoto v Slavensko banko. Ko sem hotel jeseni leta 1926 dvigniti par stotakov, da si kupim nekaj toplega perila za zimo, so mi v banki rekli: Nimamo denarja. Pozneje sem zvedel, da je Slavska banka ustavila plačila. V »Slovencu« pa sem čital, da je dobil g. dr. Franjo Lipold, vodja SDS v Mariboru vsoto Din 125.000.— izplačano od te banke kot darilo in da Lipoldu o tem denarju ni treba polagati računa. Samostojni demokrati! Če ste pošteni, vrnite mi moj denar. Saj ga nisem ukradel. Protestiram, da bi SDS z denarjem ubogega starčka uganjala svojo nesrečno politiko!

Vrnite mi moj pošteno vam shranjen denar! Če nimate za volitve in politiko svojega denarja, pa pustite politiko na miru! Saj vas tako nihče ne mara!

Odbor upnikov Slavske banke v Mariboru je ugotovil, da je vseh onih malih vlog po 20—500 Din, katere je prevzela Slavska banka od nekdanje mariborske Eskomptne banke, za 800.000 Din. Koliko se bo povrnilo tem revežem, se še ne zna. Kako se je gledalo pri tej banki na te male in revne vlagatelje, nam govori najboljši jasno dejstvo, da je plačevala banka tem malim ljudem za uloge 4% — največ pet, a zahtevala je od prosilcev za posojila od zgoraj omenjene svote celo 28%.

DA NE BO POMOTE!

V mestu Maribor je naša volilna škrinji-
ca druga, to je: postavljena bode na dan
volitve dne 23. januarja na drugem mestu
na vseh voliščih. — Prva, tretja in četrta
so same nasprotno škrinjice.

Na deželi v vseh okrajih in v mestu Ce-
lje, kakor tudi v mestu Ptuj, pa je naša
škrinji-
ca povsod prva, t. j. postavljena je
povsod na prvem mestu. V mariborski oko-
lici se naj torej nihče ne zmoti. V Studen-
cih, na Teznu, na Pobrežju, v Krčevini, v
Kamnici, Lajtersbergu, Sv. Petru in sploh
posod izven mesta je naša škrinji-
ca prva.

Samo v mestu Maribor je na vseh deve-
tih voliščih druga!

V petek, dne 14. januarja 1927

ob pol 20. uri zvečer

vsi na

VOLILNI SHOD SLS V MARIBORU

v dvorani Zadrugne gospodarske banke!

Govorita:

načelnik SLS dr. Anton Korošec

in

kandidat SLS za mesto Maribor dr. Josip
Leskovar.

Iz Maribora.

Koliko volilcev ima Maribor? Dozdaj je
vpisanih v volilnih imenikih v Mariboru
vsega skupaj 6620 volilcev in sicer: V I.
okraju 1493, v II. okraju 1642, v III. okr.
725, v IV. okraju 898, v V. okraju 1887.
Ko bodo rešene vložene reklamacije, se
bo število volilcev nekoliko spremenilo.

Kje bo zborovala oblastna skupščina?
Mariborčani si terejo glave z vprašanjem:
»Kje bo zborovala oblastna skupščina?
Kje bodo nastanjeni oblastni uradi?« Ne-
kateri hočejo spraviti vse v kazinsko po-
slopje, drugi pa v Narodni dom. O Narod-
nem domu se posebno govori v krogih Po-
sojilnice, ki je lastnica Narodnega doma.
In Posojilnica je menda že uverjena, da
pride oblastna skupščina s svojimi uradi
v Narodni dom, kajti po poročilih v demo-
kratskih listih je Posojilnica zato že od-
povedala s 1. februarjem prostore marib.
Čitalnici in Reismanovi Ljudski knjižnici.
To seveda patentiranim »mladinom« v de-
mokratskih vrstah ni prav. Pravijo nam-
reč: V oblastni skupščini se bodo šopirili
le »klerikalci«; zakaj bi demokrati skr-
beli tem preklicanim »klerikalcem« za
prostore! Tudi mi pravimo tako. Oblastna
skupščina si bo za se in za svoje urade že
našla potrebne prostore, ne da bi se ve-
zala na »dobro plačano milost« demokr-
atske gospode okrog Narodnega doma. Po-
sojilnica seveda dobro zna, da je Narodni
dom zelo nepraktična stavba, ki nič ne ne-
se, zato bi to stavbo rada »zaribala« za
drage milijone oblastni skupščini ter z na-
šo oblastno samoupravo po znani demo-
kratski metodi napravila »dober kšeft«, za
sebe pa postavila novo in bolj praktično
hišo. Mislimo pa, da takozvana »klerikal-

na« večina v oblastni skupščini tudi ni
padla na glavo, da bi si dala od gospodov
demokratov za visoke milijone pokloniti
tako »dragoceno milost«, kakor je neprak-
tični Narodni dom.

Maribor ob prevratu. Kmalu po prevra-
tu sem šel nekoč preko Grajskega trga.
Dva šolska paglavca sta se tam suvala in
drug drugega obkladala z raznimi priim-
ki. Mestni cestni pometlač sliši to grdo
»cunovanje« in potegne vsakega paglavca
pošteno z brezovo metlo, rekoč: »Ali sta
pri Spanhaklu v šolo hodila?« Drugi po-
metači so glavno odobravalni vzgojno po-
stopanje svojega tovariša ter žalostni pri-
stavili: »Kam bomo prišli, če bo mladina
tako unmanirlih.«

Maribor ob času podžupana dr. Lipolda.
Po naključju mi je prišlo na železnici v
roke »Jutro« z dne 24. decembra 1926. Ne
berem drugače tega lažnjivega lista. Ta-
krat pa opazim v listu na drugi strani na-
slov: »Izjava podžupana dr. Lipolda« ter
jo preberem, misleč: »To mora biti nekaj
posebnega, ker se g. dr. Lipold podpiše.«
Izjava je bila naperjena proti naši stran-
ki. G. podžupan v začetku čisto pravilno
imenuje našo stranko Slovenska ljudska
stranka, kakor se stranka res sama ime-
nuje. Proti koncu izjave pa nas imenuje
»klerikalce«, kakor se mi nikdar ne ime-
nujemo, z drugimi besedami: g. podžupan
daje pristašem SLS tak priimek, kakor si
ga pristaši SLS sami nikdar niso dali, ali
po mariborsko: g. podžupan nas »cunuje.«
Med olikanimi ljudmi se »cunovanje« ob-
soja splošno in tudi v šoli je prepovedano,
tako da g. učitelj take paglavce, ki drugim
dajejo priimke, pošteno našeška. Gospod
dr. Lipold! Pozivamo Vas, da javno izja-
vite, od kedaj imajo mariborski podžupa-
ni pravico, da smejo v podpisanih izjavah
s slabozvočnimi priimki obkladati svoje
someščane?! Ali je tako postopanje kul-
turno? Ako smatrate Vi, g. podžupan, to za
»napredno« kulturo, potem je imela Sla-
venska banka čisto prav, da Vam je naka-
zala 125.000 Din za »kulturne namene«, kajti
bilo ji je najbrž znano, kako gg. de-
mokrati pojmujejo »oliko in kulturo«, in
želela je z izdatnimi podporami demokrat-
sko »kulturo« postaviti na drugo in novo
podlago.

Socijalni demokratje so pred vsakimi
volitvami za lajšanje stanovanjske bede in
za takojšnjo rešitev vseh drugih perečih
socijalnih vprašanj. Ko so vladali socijalni
demokratje mariborsko občino, niso pozi-
dali niti ene stanovanjske hiše in se niso
resno lotili preureditve in modernizacije
niti enega od že obstoječih dobrodelnih
zavodov in organizacij. Njihova edina skrb
je bila: svoje ljudi poriniti na razna mesta
na magistratu. Odkar socijalpatrijoti nima-
jo več glavne besede pri občini, se je zi-
dalo in se še bo, posebno skrb je pa občina
pod dr. Leskovarjem posvečala odstranitvi
socijalne bede po raznih starostnih in deš-
kih ter otroških zavetiščih. Mariborski so-
cijalni demokratje so si lepo osvojili eks-
pozituro Delavske zbornice v Mariboru,
kjer se plačuje mastno tajnik, ki pa nič ne
dela in povrh se je osnoval med socijalpa-
trijoti poseben odbor, ki se ukvarja z na-
biranjem prispevkov za pozidavo krema-

torija v Jugoslaviji. Nimaajo revnejši sloji
ne obleke, ne živeža, a treba bo poskrbeti
za toploto po smrti in radi tega je sedaj
glavna skrb voditeljev mariborskih socijal-
patrijotov — krematorij. Povedano si naj
mariborski volilci delavci in železničarji
dobro zapomnijo za bodoče oblastne vo-
litve!

Napredni kulturni delavci med seboj. —
Odkar so dobila mariborska »napredna«
kulturna društva od Slavske banke po-
tom dr. Lipolda »podporo« 125.000 Din, je
napredovanje napredne kulture očividno.
Ustanovili so že brezštevilo raznih zvez,
ki pa vse — spe, vzdramijo se kvečjemu
enkrat na leto, kadar se vsedejo odborniki
pri občnem zboru za dobro založeno mizo
ter si v napitnicah drug drugemu izrekajo
priznanje za požrtvovalno delavnost. V
Mariboru imajo Dramatično društvo, ki
ima na razpolago krasno dvorano v Narod-
nem domu, pa od svoje ustanovitve še ni
imelo nobene predstav; imajo svoje preda-
vatelje, pa dosedaj še nobenega nismo sli-
šali, skratka, v »naprednih« krogih Mari-
bora vlada popolno mrtvilo, agilna so sa-
mo razna omizja v kletih in gostilnah. Za-
to pa so demokratski kulturni delavci po-
nosni, da so si že v laseh radi vprašanja,
kdo ima več zaslug. Posebno hud je ta
spor pri Ljudski knjižnici, ki edina še de-
la, pa ne radi tega, ker jo vodijo demokra-
tje, ampak, ker jo podpira vsa javnost. Za
vodstvo te knjižnice se pulijo že dolgo ča-
sa. Med tem sporom pa je napredna po-
sojilnica v Narodnem domu napravila nov ko-
rak za povzdigo »napredne« kulture v Ma-
riboru — odpovedala je Ljudski knjižnici
dosedanje prostore ter jo postavila na ce-
sto, ker bi rada napravila z Narodnim do-
mom boljši kšeft ter spravila v njega novo
izvoljeno oblastno skupščino. Prvo je de-
nar, potem pride šele vse drugo!

Oglasni del „Straže“.

NAJBOLJŠE ČRNO VINO (DURCHFALL-
WEIN)

je dospelo iz Francoskega, firma Petovar,
reference »Jutro«. SDS za Maribor ga je
že naročila tri vagone, za vsakega kandi-
data en vagon. Točilnica se odpre v ne-
deljo, dne 23. januarja 1927. Ker ga kan-
didatje SDS sami ne bodo izpili, naj se ga
poslužijo tudi socijalpatrijotje. Ker je vino
močno učinkovito, se ga sme piti le samo
s cuceljnom, ki jih prodaja Weiksl na aus-
verkauf.

ZASTONJ STANOVANJA!

V vseh stanovanjskih hišah, ki jih je po-
stavila socijalistična večina tekom treh let
svojega vladanja na magistratu, se oddajo
stanovanja zastonj. Prošnje je vložiti osebo
na g. Bahuna pod šifro: Rdeča marelja.

ZAVAROVALNICA.

Ker se bliža 23. januar, sodni dan, ko bo
mnoge zadela nesreča pogorevščine, sve-
tujemo, naj se vsi, ki jim ta nesreča grozi,
takoј zavarujejo pri družbi »Krematorij«.
Sprejema se brez premije. Izplačujejo vo-
lilci. Oglasite se pri »Volksštimmer«.